NUO 2018 M. GEGUŽĖS 25 D.

- Kai asmens duomenys tvarkomi remiantis asmens sutikimu ir tai susiję su informacinės visuomenės paslaugų tiesioginiu siūlymu vaikui, vaiko asmens duomenų tvarkymas yra teisėtas tik tuo atveju, jei vaikas yra bent 16 metų amžiaus.
- Kai vaikas yra jaunesnis negu 16 metų, toks tvarkymas yra teisėtas tik tuo atveju, jeigu tą sutikimą davė arba tvarkyti duomenis leido vaiko įstatyminiai atstovai, pavyzdžiui, tėvai, Informacinės visuomenės paslauga yra paprastai už atlyginimą per atstumą, elektroninėmis priemonėmis ir asmenišku paslaugų gavėjo prašymu teikiama paslauga.

NEPILNAMEČIŲ AMŽIAUS KATEGORIJOS

- Asmens duomenų subjektai iki 14 m.
- Asmens duomenų subjektai iki 14 m. iki 16 m.
- Asmens duomenų subjektai iki 16 m. iki 18 m.

NEPILNAMEČIŲ ASMENS DUOMENYS

- Vaiko vardas, pavardė
- Vaiko nuotrauka, vaizdo ir garso įrašas yra laikomi asmens duomenimis, jei iš jų galima nustatyti vaiko tapatybę
- Grupė, klasė
- Vertinimas, pažymiai
- Pastabos ir pagyrimai
- Žinios apie praleistas ugdymosi dienas bei nebuvimo jose priežastys (pvz., dėl ligos)
- Ir t. t.

YPATINGI NEPILNAMEČIŲ ASMEMS DUOMENYS

- Gydytojų pažymos, pateisinančios darželio/ mokyklos nelankymą dėl ligos
- Sveikatos grupė
- Pagrindinis sveikatos sutrikimas
- Specialieji poreikiai
- Fizinės traumos, patirtos ugdymo proceso metu
- Vaiko sveikatos pažymėjimas ir pan.
- Etninė kilmė ar tautybė
- Ir t. t.

TIKSLAI

Prieš pradedant rinkti asmens duomenis duomenų valdytojas turi aiškiai apibrėžti teisėtą tvarkymo tikslą. Pvz.,

- Ugdytinių/ mokinių asmens duomenys tvarkomi mokymo sutarčių apskaitos
- Ugdytinių/ mokinių ugdymo apskaitos
- Neformaliojo švietimo/ užklasinės veiklos organizavimo
- Nemokamo maitinimo organizavimo: vardas, pavardė, gimimo data, minimizuoti duomenys, grupė/ klasė, mokymo įstaiga.

PROPORCINGUMAS

- Paslaugų teikėjas gali tvarkyti tik tiek asmens duomenų, kiek jų yra būtina, kad būtų siektas tikslas.
- Renkant mokinių tėvų asmens duomenis, neturėtų būti klausiama apie tėvų išsilavinimą, mokslo laipsnius, pareigas darbovietėse, nes šie duomenys nėra būtini teikiant švietimo paslaugas.

TEISĖTO TVARKYMO KRITERIJAI

- Duomenų subjekto sutikimas
- Su duomenų subjektu sudaroma arba vykdoma sutartis
- Įstatymai įpareigoja duomenų valdytoją tvarkyti asmens duomenis
- Įgyvendinami oficialūs įgaliojimai, teisės aktais suteikti valstybės institucijoms, įstaigoms ir įmonėms arba trečiajam asmeniui, kuriam teikiami asmens duomenys
- Siekiama apsaugoti duomenų subjekto esminius interesus
- Asmens duomenis reikia tvarkyti dėl teisėto intereso, kurio siekia duomenų valdytojas arba trečias asmuo, kuriam teikiami asmens duomenys, ir jei duomenų subjekto interesai nėra svarbesni

DUOMENŲ SUBJEKTO SUTIKIMAS

- Iki 14 metų – sprendimus dėl vaiko asmens duomenų tvarkymo paprastai priima tėvai, tačiau gali būti atsižvelgiama ir į vaiko nuomonę
- Nuo 16 metų – sutikimą kai kuriais atvejais gali duoti pats vaikas (pvz., tiesioginė rinkodara)
- 14 – 18 metų – sutikimą kai kuriais atvejais gali duoti pats vaikas, tačiau paslaugų teikėjas gali paprašyti ir tėvų sutikimo. Taip pat galimi atvejai, kai tėvų sutikimas yra būtinas.
- Nuo 18 metų – pilnametis asmuo visus sprendimus dėl savo asmens duomenų tvarkymo priima pats

TĖVŲ SUTIKIMAS

- Tėvų sutikimas dėl vaiko asmens duomenų tvarkymo yra riboto galiojimo laike, kadangi vaikui suaugus arba tam tikrais asmens duomenų tvarkymo atvejais pasiekus tokį amžių, kai jis pats gali priimti sprendimus, asmens duomenys turi būti tvarkomi pagal paties duomenų subjekto, o ne jo tėvų valią
- Tėvų sutikimo neturėtų būti reikalaujama tiesiogiai vaikui teikiant prevencijos ar konsultavimo paslaugas.

SUTIKIMO GAVIMO SPRENDIMO VARIANTAI

- Gaunamas tėvų sutikimas dėl jo vaiko asmens duomenų tvarkymo
- Atsiklausiama vaiko nuomonės dėl asmens duomenų tvarkymo ir gaunamas tėvų sutikimas
- Gaunama ir vaiko, ir jo tėvų sutikimas dėl vaiko asmens duomenų tvarkymo
- Gaunamas tik vaiko sutikimas dėl asmens duomenų tvarkymo, jei vaikas yra sulaukęs atitinkamo amžiaus

SUTIKIMO GAVIMO BŪDAI

- Raštiško pareiškimo dėl sutikimo pasirašymas
- Pažymint langelį popierinėje ar elektroninėje formoje
- Paspaudus sutikimo nuorodą
- Kita

ĮRAŠŲ APIE SUTIKIMUS RINKIMAS

- Kas sutiko (asmens vardas ar kitas indentifikatorius)
- Kada sutiko (kopija dokumento, kuriame būtų nurodyta data ar elektroniniai įrašai su laiko žyma, užrašai su data dėl sutikimo, duoto žodžiu)
- Kas tuo metu buvo nurodyta (dokumento originalas ar duomenų teikimo forma, kurioje būtų įtrauktas tuo metu naudotas pranešimas dėl sutikimo, kartu su bet kokia atskira privatumo politika, įtraukiant versijos numerius ir datas, atitinkančias datą, kai sutikimas buvo duotas
- Jei sutikimas buvo duotas žodžiu – kopiją tuo metu naudoto standartinio teksto, scenarijaus
- Kokiu būdu buvo sutikta (rašytinio sutikimo atveju tai būtų kopija dokumento ar duomenų surinkimo formos)
- Jei sutikimas duotas internetu, tai įrašai turėtų apimti tiek pateiktus duomenis, tiek ir laiko žymą susiejimui su atitinkama duomenų rinkimo forma
- Jei sutikimas buvo duotas žodžiu, reikėtų saugoti užrašus dėl sutikimo atliktus pokalbio metu, bet tai neturi būti viso pokalbio įrašas
- Ar sutikimas buvo atsiimtas, jei taip, tai kada

INFORMACIJOS VAIKAMS PATEIKIMAS

- Su vaikų asmens duomenų tvarkymu susijusią informaciją, kad vaikai galėtų duoti informuotą sutikimą, paslaugų teikėjai turi šią informaciją pritaikyti prie vaikų supratimo lygio
- Aiškiai nurodyti, kokius duomenis pateikti yra privaloma norint gauti paslaugas, o kokie gali būti pateikti papildomai
- Vengti techninių ir teisinių terminų, pateikti paaiškinimus ir pavyzdžių, vartoti paprastus žodžius
- Neapkrauti privatumo politikos nereikalinga informacija. Trumpoje privatumo politikos versijoje duoti nuorodą į kitą, ilgesnę, išsamesne informacija papildytą, privatumo politikos versiją daugiau informacijos norintiems gauti asmenims (pvz., vaikų tėvams)

SUTARTIS

- Suteikia teisę duomenų valdytojui tvarkyti asmens duomenis, tačiau tik tiek, kiek būtina konkrečios sutarties sudarymo ar vykdymo tikslu

ĮSTATYMAI

- Šis teisėto tvarkymo kriterijus taikomas tada, kai įstatymai įpareigoja duomenų valdytoją atlikti tam tikrus asmens duomenų tvarkymo veiksmus, pavyzdžiui, teikti ugdytinių/ mokinių duomenis mokinių registrui

ASMENS DUOMENŲ TVARKYMAS INTERNETINĖJE SVETAINĖJE: BLOGOJI PRAKTIKA

- Mokyklos pateikia informaciją, nurodydami vaikų vardus, pavardes, klases ir pateikdamos nuotraukų, pvz., mokyklos 5 c klasės mokinys Vardenis Pavardenis laimėjo IV-V klasių moksleivių matematikos olimpiadą
- Mokyklos skelbia geriausiai besimokančių ar nė vienos pamokos per trimestrą nepraleidusių mokinių vardus ir pavardes, nurodo klases ir pateikia jų nuotraukas

ASMENS DUOMENŲ TVARKYMAS INTERNETINĖJE SVETAINĖJE: GEROJI PRAKTIKA

- Prie skelbiamo dailės darbelio nurodyti tik vaiko vardą ir grupę/ klasę
- Turi būti nustatytas protingas terminas, per kurį mokytojai, mokiniai, jų tėvai gali susipažinti su paskelbta informacija, o po to duomenys turi būti išimami iš interneto svetainės
- Mokykla turi užtikrinti, kad būtų įgyvendintos tinkamos techninės ir organizacinės priemonės, pvz., kad tokios sistemos kaip *Google*, negalėtų daryti mokyklos interneto svetainėje paskelbtų mokinių sąrašų kopijų ir pan.

VAIKO ATVAIZDO NAUDOJIMAS

- Skelbiant vaikų atvaizdus internete reikėtų elgtis ypač atsargiai. Labai svarbu įvertinti konkrečios nuotraukos (atvaizdo) pobūdį, ar tikrai būtina ją paskelbti ir kokiu tikslu tai daroma
- Vaikai gali būti filmuojami ir fotografuojami tik tinkamai apsirengę
- Nuotraukos neturi žeminti vaiko garbės ir orumo. Reikia įvertinti, kokią įtaką nuotrauka gali turėti vaikui augant ir keičiantis jo asmenybei, ar ji nesukels vaikui nemalonių jausmų
- Apie paskelbtą atvaizdą turi žinoti vaikai ir jų teisėti atstovai

BENDROS VAIKŲ NUOTRAUKOS

- Nuotraukos, iš kurių nėra lengva atpažinti konkrečius vaikus, pvz., nuotraukos iš ugdymo įstaigos renginių, t. y. vaikų tapatybės neįmanoma nustatyti, ADTAĮ netaikomas ir nebūtina gauti išankstinio tėvų sutikimo
- Nepaisant to, turi būti pranešama vaikams, jų tėvams ir/ar teisėtiems atstovams, kad bus tokia nuotrauka padaryta, ir nurodyti, kam ji bus naudojama
- Švenčių, sporto varžybų, konkursų metu prieš fotografuojant ar filmuojant reikia informuoti apie tai renginio dalyvius. Taip jiems bus suteikta galimybė atsisakyti fotografuotis

PAVIENIŲ AR GRUPELĖS VAIKŲ NUOTRAUKOS

- Nuotraukos iš kurių aiški ugdytinių/ mokinių tapatybė, reikia gauti tėvų sutikimą

- Tais atvejais, kai vaiko nuomonė skiriasi nuo tėvų nuomonės, turi būti vadovaujamasi vaiko interesais
- Rekomenduotina visada atsiklausti ir paties vaiko, ir, jei jis nesutinka, nefotografuoti jo net ir esant bendram tėvų sutikimui

PASTABOS

- Tėvams įrašyti nuostatą, kad negali kitų fotografuoti ir platinti internete
- Reikia lipdukų ir tvarkų, kad negalima fotografuoti ir platinti vaizdus apie kitus asmenis